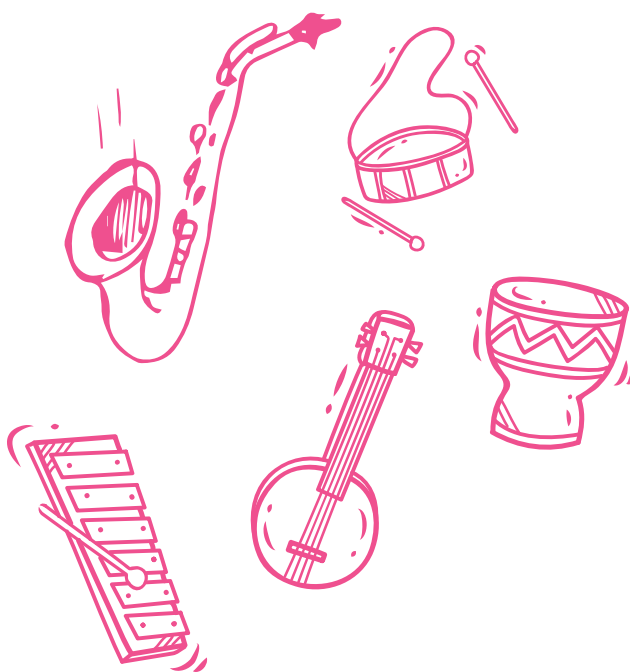

Ludmiła Fabiszewska

WYCHOWANIE MUZYCZNE W PRZEDSZKOLU

JAK AKTYWNIEM I TWÓRCZO BAWIĆ
SIĘ MUZYKĄ

Materiały dodatkowe do szkolenia

Spis treści

Temat zajęć: Osluchanie z piosenką „Deszczyk”	2
Temat zajęć: Zabawa ruchowo-ilustracyjna do piosenki „Deszczyk”	4
Temat zajęć: Instrumentacja piosenki „Deszczyk”	7
Pląsy, zabawy rytmiczne i ruchowe	10

Temat zajęć: Osluchanie z piosenką „Deszczyk”

Cele ogólne

- nauka piosenki przez osłuchanie
- rozwijanie poczucia rytmu i słuchu muzycznego
- rozwijanie umiejętności wyrażania muzyki ruchem
- reagowanie na określone sygnały muzyczne

Cele szczegółowe

Dziecko:

- potrafi zapamiętać i zaśpiewać fragmenty piosenki
- reaguje na sygnały muzyczne
- reaguje ruchem na zmianę dynamiki
- potrafi naśladować ruchy, odgłosy przyrody
- reaguje na polecenia nauczyciela

Metody

- **słowne:** piosenka, rozmowa
- **czynne:** metoda zadań stawianych do wykonania, metoda samodzielnych doświadczeń
- **oglądowe:** pokaz

Formy pracy: zajęcia z całą grupą

Środki dydaktyczne: papierowe kubki, fasolka, instrument muzyczny

Przebieg zajęć:

Etapy zajęć – zastosowane formy umuzykalnienia	Przebieg zajęć
Piosenka powitalna	Nauczyciel intonuje a cappella, dzieci śpiewają razem z nim raz cicho, raz głośno: Dzień dobry – witam was! Zaczynamy, bo już czas! Jestem ja, jesteś ty – razem to jesteśmy my!
Ruch przy muzyce	Dzieci poruszają się według własnej inwencji twórczej po całej sali. Muzyka zmienia tempo, co jakiś czas następuje przerwa w muzyce – dzieci reagują na zmiany rytmiczne i na pauzę. Marsz po kole – nauczyciel śpiewa i gra, a dzieci wykonują rytmiczne kroki oraz reagują na pauzę: Maszerujemy – raz, dwa, trzy! Na powitanie – ja i ty! Maszerujemy – raz, dwa, trzy! Na powitanie – ja i ty!

<p>Zagadki słuchowe</p>	<p>Nauczyciel zaprasza do koła i zapowiada muzyczną niespodziankę.</p> <p>Dzieci rozpoznają i nazywają odgłosy deszczu, burzy, grzmotu, wiatru, wichury.</p>
<p>Ćwiczenia rytmiczne</p>	<p>Dzieci, siedząc w kole, rytmicznie uderzają dłońmi o kolana, wypowiadając tekst:</p> <p>Pa-da deszcz! Pa-da deszcz!</p> <p>I uderzają dłońmi o podłogę:</p> <p>Weż, ka-lo-sze, weż!</p>
<p>Słuchanie śpiewu nauczyciela</p>	<p>Nauczyciel śpiewa a cappella i delikatnie przygrywa na papierowym kubeczku:</p> <p>Deszczyk pada – tapu, tap! Z nieba leci – kapu, kap! Po kałużach – tupu, tup! Idą dzieci – chlapu, chlap!</p> <p>Po chwili nauczyciel śpiewa piosenkę jeszcze raz z wykorzystaniem instrumentu.</p> <p>Rozmowa na temat piosenki: O czym jest piosenka? Jaki ma charakter? Jakie ma tempo?</p>
<p>Zabawa z elementami improwizacji rytmicznej fasolkami</p>	<p>Nauczyciel proponuje wspólną zabawę z wykorzystaniem kubeczków i fasoli. Dzieci naśladują odgłosy deszczu, uderzając o dno kubeczka, i słuchają bajki o deszczyku.</p> <p>Bajka o Deszczyku</p> <p>Deszczyk ma swoje rodzeństwo. Jego najmłodsza siostra jest malutka i żeby ją usłyszeć, potrzebne jest kilka kropelek wody (dzieci wrzucają do kubka 2–3 fasolki i potrząsając kubkiem, naśladują odgłosy deszczu). Ta siostra ma na imię Mżawka.</p> <p>Średni brat – to taki rozrabiaczek. Więcej kropli potrzebuje i o wiele jest głośniejszy, zwie się – Kapuśniaczek (dorzucamy do kubeczka kolejne 3 fasolki i wsłuchujemy się w głośniejsze dźwięki).</p> <p>Dużo wody leje się z nieba, kiedy pojawia się starsza siostra – głośna Ulewa! (dzieci wrzucają resztę fasoli i mocno potrząsają kubeczkami).</p> <p>Nauczyciel proponuje, aby zrobić z kubeczków instrumenty muzyczne – dzieci zastępują dłońmi kubeczek z fasolkami i próbują grać razem ze śpiewającym nauczycielem.</p>

Ćwiczenia oddechowe	<p>Wspólnie z nauczycielem dzieci nabierają nosem powietrze i wypuszczają buzią, potem na wydechu rytmicznie powtarzają tekst:</p> <p>Pa-da deszcz! Pa-da deszcz! (cicho, głośno, szybko, wolno)</p>
Zakończenie zajęć	<p>Nauczyciel proponuje marsz po kole, śpiewa piosenkę, a dzieci maszerują. Po chwili intonuje piosenkę na pożegnanie:</p> <p>Maszerujemy – na do widzenia! Raz, dwa, trzy! Maszerujemy – na do widzenia, ja i ty! Maszerujemy – na do widzenia! Raz, dwa, trzy!</p> <p>Potupujemy, poklaszczemy – ja i ty!</p>

Temat zajęć: Zabawa ruchowo-ilustracyjna do piosenki „Deszczyk”

Cele ogólne

- rozwijanie poczucia rytmu i słuchu muzycznego
- rozwijanie umiejętności wyrażania muzyki ruchem
- reagowanie na określone sygnały muzyczne

Cele szczegółowe

Dziecko:

- potrafi zapamiętać i zaśpiewać fragmenty piosenki
- reaguje na sygnały muzyczne
- reaguje ruchem na zmianę dynamiki
- umie bawić się przy muzyce
- ilustruje ruchem słowa piosenki
- potrafi naśladować ruchy i odgłosy przyrody
- reaguje na polecenia nauczyciela

Metody

- **słowne:** piosenka, rozmowa
- **czynne:** metody zadań stawianych do wykonania, samodzielnych doświadczeń
- **oglądowe:** pokaz

Formy pracy: zajęcia z całą grupą

Środki dydaktyczne: patyczki lub klawesy

Przebieg zajęć:

Etapy zajęć – zastosowane formy umuzykalnienia	Przebieg zajęć
Powitanka	<p>Nauczyciel intonuje powitanekę z wykorzystaniem elementów muzyki – dzieci śpiewają razem z nauczycielem – naśladując jego ruchy.</p> <p>Dzień dobry (machamy dłonią) – witam was! (szeroki uśmiech)</p> <p>Zaczynamy, bo już czas! (pokazujemy czas na zegarku na przegubie dłoni)</p> <p>Jestem ja (każdy pokazuje na siebie), jesteś ty (pokazujemy na kolegę) – razem to jesteśmy my! (wskazujemy szerokim gestem całą grupę)</p>
Wspólny śpiew piosenki	<p>Nauczyciel śpiewa – szybko/wolno, cicho/głośno – dzieci śpiewają razem z nim, podejmując narzucone tempo.</p> <p>Deszczyk pada – tapu, tap! Z nieba leci – kapu, kap! Po kałużach – tupu, tup! Idą dzieci – chlapu, chlup.</p>
Gra na instrumentach	<p>Nauczyciel rozdaje kolorowe patyczki, dzieci poznają instrument, podejmują próby zagrania na dywanie, uderzając patyczkiem o patyczek.</p> <p>Nauczyciel prezentuje, w jaki sposób będą grać, śpiewając piosenkę solo.</p> <p>Dzieci śpiewają piosenkę i grają podczas określonego fragmentu – raz szybko, raz wolno.</p> <p>Nauczyciel pyta, czy śpiewały tak samo, czy usłyszały jakąś zmianę – wolne tempo i szybkie.</p> <p>Grupa śpiewa piosenkę jeszcze raz z różną dynamiką, na koniec naśladując odgłosy deszczu (uderzając patyczkami o dywan) – utrwalając wcześniej poznane pojęcia:</p> <p>Mżawka – dźwięki są ciche, ledwo słyszalne.</p> <p>Kapuśniaczek – gramy coraz głośniej.</p> <p>Ulewa – głośne uderzanie instrumentami o dywan.</p>

<p>Zabawa ruchowo- ilustracyjna do piosenki „Deszczyk”</p>	<p>Dzieci ustawiają się w pary. Nauczyciel prezentuje ruch przy piosence:</p> <p>Deszczyk pada – podnosimy ręce do góry i imitujemy spadające krople. Tapu, tap – uderzamy dłońmi w dłonie koleżanki, kolegi. Z nieba leci – podnosimy ręce do góry i imitujemy spadające krople. Kapu, kap – uderzamy dłońmi w dłonie koleżanki, kolegi. Po kałużach tupu, tup – dzieci maszerują w miejscu, akcentując <u>tupu</u>, <u>tup</u>. Idą dzieci – chlapu, chlap – dzieci obracają się.</p> <p>Samodzielne wykonanie ruchu ze śpiewem przez dzieci podczas akompaniamentu nauczyciela.</p>
<p>Ćwiczenia słuchowe</p>	<p>Nauczycielka pokazuje dzieciom, gdzie można usłyszeć deszczyk – w klockach, w kubeczku z fasolkami, w dźwiękach tamburyna i dzwonków.</p> <p>Zaprasza do zagadek słuchowych:</p> <p>Nauczyciel gra na jednym instrumencie – dzieci podają odpowiedź.</p> <p>Po kilku pojedynczych zagadkach nauczyciel gra po kolei na kilku instrumentach – klocki, dzwonki, fasolki. Zadaniem dzieci jest podanie odpowiedniej kolejności.</p>
<p>Improwizacja ruchowa „Deszczowy taniec”</p>	<p>Dzieci wybierają chusty do ruchu przy muzyce. W czasie, kiedy nauczyciel gra melodię, dzieci w dowolny sposób improwizują przy muzyce – według własnej inwencji twórczej.</p>
<p>Ćwiczenie oddechowe</p>	<p>Nauczyciel zachęca do zabawy swoim oddechem. Utrwala zasadę – wdech nosem, wydech – buzią. Każde dziecko dmucha na swoją chustę, po chwili „zamieniając się w jesienne drzewo” – zakłada chustę na głowę i dmucha tak, aby chusta spadła.</p>
<p>Rytmiczny marsz po obwodzie koła</p>	<p>Dzieci maszerują po obwodzie koła, śpiewając piosenkę:</p> <p>Maszerujemy – raz, dwa, trzy! Na do widzenia! Raz, dwa, trzy! I poklaskujemy – raz, dwa trzy! I potupujemy – raz, dwa, trzy!</p>

Temat zajęć: Instrumentacja piosenki „Deszczyk”

Cele ogólne

- rozwijanie poczucia rytmu i słuchu muzycznego
- rozwijanie umiejętności wyrażania muzyki ruchem
- reagowanie na określone sygnały muzyczne

Cele szczegółowe

Dziecko:

- odtwarza rytm piosenki na instrumencie perkusyjnym (klawesy, tamburyno)
- reaguje na sygnały muzyczne
- reaguje ruchem na zmianę dynamiki
- estetycznie wydobywa dźwięk na instrumencie perkusyjnym
- odczuwa radość ze wspólnego muzykowania
- potrafi grać uwzględniając dynamikę głośno–cicho

Metody

- **słowne:** piosenka, rozmowa,
- **czynne:** metoda zadań stawianych do wykonania, metoda samodzielnych doświadczeń
- **oglądowe:** pokaz

Formy pracy: zajęcia z całą grupą

Środki dydaktyczne: instrumenty perkusyjne, kropelki z bibułki

Przebieg zajęć:

Etapy zajęć – zastosowane formy umuzykalnienia	Przebieg zajęć
Zabawa ruchowo-rytmiczna	Powitalny płas Dzień dobry, witam was – ukłon powitalny. Podajmy sobie ręce – podajemy ręce. Zabawy zacząć czas – kółeczko z najbliższym partnerem. Więc bawmy się – nic więcej.
Ćwiczenia słuchowe	Dzieci słuchają fragmentu koncertu na skrzypcach i na wiolonczeli, rozpoznają nazwy instrumentów. Szeroko rozsuwają ręce, gdy skrzypce grają głośno. Przybliżają ręce do siebie, gdy muzyka gra cicho.
Śpiew piosenki	Wszyscy razem śpiewają piosenkę „Deszczyk”.

<p>Instrumentacja piosenki „Deszczyk”</p>	<p>Nauczyciel dzieli grupę na zespół chłopców i dziewcząt. Zapowiada, że chłopcy będą grać na klawesach, a dziewczyny na tamburynach – rozdaje instrumenty.</p> <p>Każda drużyna będzie grać swój fragment.</p> <p>Chłopcy będą akompaniować do pierwszej części: Deszczyk pada –</p> <p>A dziewczyny rytmicznie zagrają drugą część: Tapu, tap!</p> <p>Chłopcy: Z nieba leci –</p> <p>Dziewczyny: Kapu, kap!</p> <p>Chłopcy: Po kałużach –</p> <p>Dziewczyny: Tupu, tup!</p> <p>Chłopcy: Idą dzieci –</p> <p>Dziewczyny: Chlapu, chlap!</p> <p>Nauczyciel śpiewa z dziećmi, te grają na instrumentach.</p> <p>Nauczyciel dodaje akompaniament na instrumencie, gra i śpiewa, a dzieci – akompaniują w dwóch zespołach.</p>
<p>Zabawa ruchowa do piosenki „Deszczyk”</p>	<p>Dzieci ustawiają się w pary.</p> <p>Nauczyciel prezentuje ruch przy piosence:</p> <p>Deszczyk pada – podnosimy ręce do góry i imitujemy spadające krople.</p> <p>Tapu, tap – uderzamy dłońmi w dłonie koleżanki, kolegi.</p> <p>Z nieba leci – podnosimy ręce do góry i imitujemy spadające krople.</p> <p>Kapu, kap – uderzamy dłońmi w dłonie koleżanki, kolegi.</p> <p>Po kałużach tupu, tup – dzieci maszerują w miejscu, akcentując <u>tupu</u>, <u>tup</u>.</p> <p>Idą dzieci – chlapu, chlap – dzieci obracają się.</p> <p>Samodzielne wykonanie ruchu ze śpiewem przez dzieci podczas akompaniamentu nauczyciela.</p>

Ćwiczenia oddechowe	Każde dziecko kładzie na ręce niebieskie bibułki i wykonując głęboki wdech nosem, a następnie wydech ustami, zdmuchuje bibułkową kroplę deszczu z ręki. Wykonuje tę czynność kilka razy.
Improwizacja rytmiczno-werbalna	Nauczyciel wygrywa rytm, a dzieci podkładają pod niego swoje wymyślane słowa.
Rytmiczny marsz z piosenką na pożegnanie	Piosenka pożegnanka „Do widzenia, do widzenia do szybkiego zobaczenia”.

Pląsy, zabawy rytmiczne i ruchowe

1. „Trzej Japończycy”

Trzej Japończycy niosą kontrabas

(pokazujemy 3 palce, wąskie oczy i kształt kontrabasu)

Idąc ulicą, rozpoczęli grać

(maszerujemy, po chwili ręką naśladujemy grę na kontrabasie)

Przechodnie się dziwią – cóż to za wrzask!?

(łapiemy się za głowę, po czym potrząsamy rękoma)

Bo trzej Japończycy niosą kontrabas

(pokazujemy 3 palce, wąskie oczy i kształt kontrabasu)

Pląs jest śpiewany 3 razy, za każdym razem przyspieszając tempo.

2. „Ręce robią”

Ręce robią – klap, klap, klap (klaszczymy)

Nogi tupią – tup, tup, tup (tupimy)

Tutaj swoją głowę mam (wskazujemy na głowę)

A na brzuszku bam, bam, bam (lekko uderzamy w brzusek jak w bębenek)

Buzia robi – am, am, am (naśladujemy jedzenie)

Oczy patrzą tu i tam (wskazujące palce pokazują na oczy)

Tutaj swoją buzię mam (palcami dotykamy buzi)

A na nosku sobie gram (ustawiamy dłonie jedna za drugą, przedrzeźniając się)

Nauczyciel śpiewa z dziećmi kilkakrotnie, zachęcając do samodzielnej interpretacji ruchowej.

3. „Niedźwiadek”

Jedna łapka (wyciągamy jedną rękę)

Druga łapka (wyciągamy drugą rękę)

Ja jestem niedźwiadek (wskazujemy na siebie)

Trzecia łapka (wysuwamy do przodu jedną nogę)

Czwarta łapka (wysuwamy drugą nogę)

A tu jest mój zadek (dłonią dotykamy pupy)

Lubię miodek, Kocham miodek (głaszczemy się po brzuszku)

Podkradam go pszczołkom (krzyżujemy dłonie, naśladując latające pszczoły)

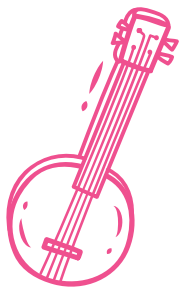
Jedną łapką (wyciągamy jedną rękę do przodu)

Drugą łapką (wyciągamy drugą rękę do przodu)

Albo ciągnę rurką (naśladujemy wciąganie miodu)

Pląs można powtórzyć wielokrotnie.

4. „Tu paluszek”

Tu paluszek, tu paluszek (po kolei pokazujemy kciuk prawej i lewej ręki)

Kolorowy mam fartuszek (tapiemy się za koszulkę, naśladując fartuszek)

Tu jest rączka, a tu druga (po kolei pokazujemy prawą i lewą dłoń)

A tu oczko do mnie mruga (wskazującymi palcami pokazujemy oczy)

Tu jest buzia, tu ząbeczki (dotykamy buzi i wskazujemy na zęby)

Tu wpadają cukiereczki (głaszczemy się po brzuszku)

Tu jest nóżka i tu nóżka (pokazujemy na prawą i lewą nogę)

Chodź, zatańczysz jak kacuszka (obracamy się dokoła siebie)

5. Zabawa muzyczna „Mali Chińczycy”

Piotr Czajkowski „Taniec chiński” z opery „Dziadek do orzechów”

Dzieci siedzą w kole. Każde dziecko ma strój Chińczyka i przed sobą miseczkę, pałeczki do ryżu i wachlarz.

Cała zabawa jest zbudowana na improwizacji muzycznej, podczas której dzieci:

- Wystukują rytm, uderzając pałeczką o pałeczkę.
- Wystukują rytm, uderzając pałeczkami o miskę.
- Naśladują jedzenie ryżu.
- Wykonują „wiatraczki”, kręcąc pałeczkami wkoło.
- Wystukują rytm, uderzając pałeczkami o miskę.
- Sięgają po wachlarze i chowają się za nimi.
- Machają wachlarzami w prawo i w lewo.
- Powracają do pałeczek i na przemian wystukują rytm – w powietrzu i o miseczkę.
- Na koniec wykonują ukłon.

6. Zabawa rytmiczna ze śpiewem z wykorzystaniem drewnianych klocków

Zabawa polega na rytmicznym pokazywaniu fragmentu utworu oraz na synchronizowanym przekazaniu klocków w jednym czasie w jednym kierunku – w prawo.

Treść zabawy:

Idę tu (uderzamy prawą ręką o prawe kolano, potem lewą ręką o lewe kolano)

Idę tam (prawym kciukiem wskazujemy prawe ramię, potem lewym kciukiem lewe ramię)

Do mnie chodź (obiema rękoma bierzemy klocki i uderzamy jeden raz o siebie)

Klocki dam (przekazujemy klocki koledze z prawej strony)

Kiedy dzieci opanują zabawę, można wykonać zabawę jako śpiew z ruchem z klockami. Po jakimś czasie można zmienić treść zabawy:

Dzisiaj będzie (uderzamy prawą ręką o prawe kolano, potem lewą ręką o lewe kolano)

Dobry dzień (prawym kciukiem wskazujemy prawe ramię, potem lewym kciukiem lewe ramię)

Do nas chodź (obiema rękoma bierzemy klocki i uderzamy jeden raz o siebie)

Bawmy się (przekazujemy klocki koledze z prawej strony)

Po opanowaniu treści i dokładności ruchów zabawę można wykonać w różnym tempie.

7. Zabawa ruchowa w koncepcji aktywnego słuchania muzyki wg Batii Strauss „Pomocnicy mamy”

Nauczyciel zapowiada muzyczną przygodę:

Kochane dzieci! Każde dziecko powinno pomagać swojej mamie. I dzisiaj będziemy pomagać za pomocą muzyki. Zamienimy się w kucharzy, którzy pomogą zmywać naczynia. Będziemy potrzebować rekwizytów – czapek kuchennych, ściereczek i talerzy. W jaki sposób zmywamy?

- Najpierw dokładnie szorujemy po jednej stronie, potem po drugiej.
- Po chwili umyjemy brzegi naszego talerza.
- Potem dokładnie go optuczemy.
- Poustawiamy talerze na półkach, dokładnie je przeliczając.
- Potem jest chwila odpoczynku, gdzie będziemy wachlować się naszym talerzem.

- Po ustawieniu talerzy czas na wypranie ściereczki. Będziemy dokładnie szorować, po czym wysuszymy i wyprasujemy.
- Następnie nasze ręce muszą odpocząć, więc wykonują „kołowrotek” z mocnym klaśnięciem na raz, dwa – na koniec frazy.

Na zakończenie zabawy nauczyciel utrwala czynności, które próbowaliśmy pokazać muzyką, motywując dzieci do nazywania i pokazywania odpowiednich ruchów i mimiki.

